

// Zukunftsministerium
Was Menschen berührt.

Snažni kroz vezivanje.

Snažni kroz vezivanje.

Dete je od rođenja usmereno na blizak i dobar odnos sa svojim roditeljima i drugim poznatim ljudima. Šta više se oseća voljenim i shvaćenim, bolje može da se razvije, uči i postane samostalno.

„Snažni kroz vezivanje“ pokazuje šta deca trebaju u svojim prvim godinama života i kako roditelji od rođenja mogu da rade na jačanju odnosa sa svojim detetom - kako bi moglo da snažno ide kroz život.

„Snažni kroz vezivanje“ takođe znači da roditelji svoje vlastite potrebe i odnose ne bi trebali da izgube iz vida. Ako si roditelji uvek iznova uzmu vremena za sebe - sami, kao par i sa prijateljicama ili prijateljima - oni su osnaženi za svakodnevni život sa svojim detetom.

Kontakt i fizička bliskost

Mala deca trebaju fizički kontakt sa majkom, ocem i drugim poznatim osobama.

- ▶ Vaše dete voli da oseća Vašu toplinu, da čuje Vaš glas i da posmatra Vaše lice. Nosite svoju bebu dosta uokolo, mazite ju, gledajte ju i razgovarajte sa njom.
- ▶ Vaše dete će da Vam pokaže kada mu je dosta blizine i kontakta. Kada zevne, skrene pogled ili trlja oči, ono treba odmor.

- ▶ U početnom vremenu Vaša kolica trebaju biti tako nameštena, da Vaše dete može gledati Vas tokom šetnje.

Zaštićenost i pouzdanost

Mala deca uvek trebaju poznatu, dostupnu i pouzdanu osobu, koja reaguje na njihove potrebe.

- ▶ Vaša Vam beba „govori“ od početka: kroz zvukove, izraze lica, pokrete i plač. Obratite pažnju na ove signale Vašeg deteta.
- ▶ Pokušajte razumeti ono šta mu je potrebno i što brže reagujte na to. Tako se Vaše dete oseća zbrinuto i uči kako može da ima uticaja.
- ▶ Iz ruku jedne poznate osobe najbolje uspeva ulazak u jedan novi i neobičan svet.

Pažnja i razgovor udvoje

Mala deca trebaju redovno punu pažnju odraslih.

- ▶ Pobrinite se za to, da ste u svojoj svakodnevici u potpunosti uvek iznova tu za svoje dete.
- ▶ Razgovarajte sa svojim detetom. Imenujte objekte koje vidi. Govorite mu šta upravo činite.
- ▶ Vaše dete će Vas već kao odojče pažljivo slušati. Ono posmatra Vaše lice i ponekad pokušava imitirati

zvukove. Snimite te glasove i ponovite ih razigrano: tako nastaju prvi „razgovori“ sa Vašim detetom.

Sigurno povezivanje

Mala deca trebaju poznate ljude, koji su tu za njih ako su nesigurni, tužni ili plašljivi.

- ▶ Od otprilike 8. meseca deca počinju da razlikuju između poznatih i manje poznatih osoba.
- ▶ Vaše dete će tada možda reagovati plašljivo ili odbacujući na manje poznate osobe. To mogu biti i članovi porodice.
- ▶ Uzmite ozbiljno ove osećaje deteta i dajte mu vremena kako bi razvilo poverenje. Kako bi se usudilo napraviti prve korake dalje od poznatih osoba, dete se u svakom trenutku mora moći se vratiti Vama.

Priznavanje jedinstvenosti

Mala deca trebaju priliku da se razvijaju na svoj način.

- ▶ Svako dete od rođenja ima vlastite potrebe i vlastiti temperament. Priznajte tu jedinstvenost. Ne upoređujte svoje dete sa drugom decom.
- ▶ Dajte svom detetu vremena da razvije vlastiti tempo, iako je to za Vas ponekad teško.
- ▶ Obratite pažnju na ono šta Vaše dete dobro ume i veselite se sa njim.

Poverenje u vlastite sposobnosti

Mala deca trebaju iskustva koja su samostalno napravila i osećaj da mogu uticati na nešto.

- ▶ Deca imaju odmalena poriv mnogo toga sami da naprave. Pustite svoje

dete da u svom okruženju u jednom sigurnom okviru samostalno istražuje, na primer u stanu ili na igralištu.

- ▶ Iskustva koja Vaše dete samostalno gradi, daju mu samopouzdanje. To je važna osnova za uspešno učenje.
- ▶ Dajte stoga svom detetu vremena da svakodnevne stvari kao oblačenje i svlačenje samo isproba.

Stimulativno razvojno okruženje

Mala deca trebaju raznovrsna senzorna iskustva, puno kretanja i doživljaja sa drugom decom.

- ▶ Pustite Vaše dete da eksperimentiše sa bezopasnim svakodnevnim predmetima kao šta su tave, kutlačice, papir ili sa stvarima iz prirode. Ono mnogo uči pri tome.
- ▶ Mala deca takođe imaju veliki poriv za kretanjem. Najbolje je, ako se Vaše dete svaki dan najmanje jedan čas igra na otvorenom i može da se kreće. Ovo

je poticajno za telesni i mentalni razvoj.

- ▶ Dajte svom detetu odmalena mogućnost da redovno bude skupa sa drugom djecom.

Orijentacija

Mala deca trebaju jasnoću i uzore prema kojima mogu da se orijentišu.

- ▶ Redovan tok dana i ponavljajući rituali daju detetu siguran okvir. Pobrinite se ako je moguće da imate redovite zajedničke porodične obede i regulisana vremena za spavanje.
- ▶ Od druge godine života Vaše dete treba jasne smernice: ono mora znati šta smeje a šta ne. Ako svom detetu pravila objasnite, ono može da ih se bolje pridržava. Ali: imajte strpljenja! Vaše dete treba mnogo vremena, dok ta pravila zna i nauči da ih se pridržava.
- ▶ Oni su prvi i najvažniji uzori Vaše dece. Ali oni ne moraju da budu savršeni.

KORISNI LINKOVI:

U Bavarskoj:

www.elternbriefe.bayern.de

www.elternimnetz.de

www.erziehungsberatung.bayern.de

www.familienbildung.bayern.de

www.familienbildung-by.de

www.familienhandbuch.de

www.familienstuetzpunkte.bayern.de

www.koki.bayern.de

www.schwanger-in-bayern.de

www.stmas.bayern.de

www.zbfs.bayern.de

Na saveznom nivou:

www.bzga.de

www.familien-wegweiser.de

Jezično poticanje

Mala deca trebaju ljude, koji će od rođenja razgovarati s njima.

- ▶ Pevajte svom detetu pesme i opisujte mu šta trenutno radite. Ispričajte mu priče i gledajte s njim slikovnice.
- ▶ Za sve roditelje važi: najbolje je na sopstvenom jeziku razgovarati sa detetom. Jezik roditelja je osnova na kojoj će dete kasnije učiti daljnje jezike.
- ▶ Ako roditelji govore dva različita jezika, svako bi trebao razgovarati sa detetom na svom jeziku.

Pažljivo rukovanje s medijima

Mala deca uvek iznova trebaju punu pažnju svojih roditelja.

- ▶ Pravite pauze od medija, kada ste zajedno sa svojim detetom. Ugasite televizor i odložite mobilni telefon, laptop i slično.

- ▶ Dete ispod tri godine ne bi trebalo biti zaposleno sa medijima sa ekranima. Ono kroz to može biti preopterećeno i postati nemirno.
- ▶ Dete koje ne koristi medije sa ekranom, ne propušta ništa - naprotiv: za učenje treba direktan kontakt sa ljudima, puno kretanja i vremena za igranje.

Puno strpljenja

Mala deca trebaju puno strpljenja i roditelje koji umeju sami sebe da rasterete.

- ▶ Ponekad roditelji kod brige za svoje dete dođu do svojih granica i onda bi ga najradije udarili ili protresli. Ali: to je opasno. Nikada ne tresite ili udarajte Vaše dete!
- ▶ Kada Vas Vaše dete dovede u očaj, napravite pauzu! Pobrinite se za to, da je Vaše dete sigurno i pokušajte da se umirite.

- ▶ Ako uvek iznova dođete do Vaših granica, sasvim je važno, da si pronađete dugotrajno opuštanje.

BRZO PO POMOĆ I SAVETOVANJE:

Besplatan telefon za roditelje

0800 – 1110550

Pon – pet: 9.00 – 11.00 h

Uto/čet: 17.00 – 19.00 h

Ponuda onlajn savetovanja
za roditelje

www.bke-elternberatung.de

Poverena skrb

Mala deca trebaju poticaje i pouzdane ljude i izvan porodice.

- ▶ To je obogaćivanje za Vaše dete kada bude čuvano i od rođaka, dnevnih roditelja ili u celodnevnom vrtiću. Obratite pozornost na to da su ove dodatne skrbi poverljive i da se ne menjaju više puta.
- ▶ Vaše dete treba vremena dok ne upozna nove osobe koje skrbe za njih i veruje im. Radi toga je važno sporo i pažljivo prilagođavanje.
- ▶ Redovno razmenite mišljenja sa osobom koja skrbi za Vaše dete.

Mogućnost naručivanja: www.familienbildung.bayern.de

Zahvaljujemo se Elternbildung CH, koja je razvila priloženi projekt „Snažni kroz vezivanje“ zajedno sa Jacobs Foundation.

www.zukunftsministerium.bayern.de

Dem Bayerischen Staatsministerium für Arbeit und Soziales, Familie und Integration wurde durch die berufundfamilie gemeinnützige GmbH die erfolgreiche Durchführung des audits berufundfamilie® bescheinigt:
www.beruf-und-familie.de.

Wollen Sie mehr über die Arbeit der Bayerischen Staatsregierung erfahren? BAYERN DIREKT ist Ihr direkter Draht zur Bayerischen Staatsregierung. Unter Telefon 089 122220 oder per E-Mail unter direkt@bayern.de erhalten Sie Informationsmaterial und Broschüren, Auskunft zu aktuellen Themen und Internetquellen sowie Hinweise zu Behörden, zuständigen Stellen und Ansprechpartnern bei der Bayerischen Staatsregierung.

Bayerisches Staatsministerium für
Arbeit und Soziales, Familie und Integration

Winzererstr. 9, 80797 München
E-Mail: oeffentlichkeitsarbeit@stmas.bayern.de
Idee und Gesamtkonzept: Elternbildung CH, Zürich, 2014 Maya Mulle
Konzept und Text: Katharina Wehrli
Illustrationen: Jörg Saupe
Mitglieder der Expertengruppe: Irma Bachmann, Dr. Julia Berkic,
Marlies Bieri, Sabine Brunner, Viviane Fenter, Marianne Kunz,
Gabriela Leuthard, Elisabeth Schneider, Dr. Dieter Schürch,
Susanne Stefanoni, Urs Ziegler
Übersetzung: Interserv AG
Gestaltung: trio-group münchen
Druck: Druckerei Schmerbeck GmbH
Gedruckt auf umweltzertifiziertem Papier
(FSC, PEFC oder vergleichbares Zertifikat)
Stand: Dezember 2016
Artikelnummer: 1001 – 0555, Sprache: Serbisch

Bürgerbüro: Tel.: 089 1261-1660, Fax: 089 1261-1470
Mo. bis Fr. 9.30 bis 11.30 Uhr, Mo. bis Do. 13.30 bis 15.00 Uhr
E-Mail: Buengerbuero@stmas.bayern.de

Hinweis: Diese Druckschrift wird im Rahmen der Öffentlichkeitsarbeit der Bayerischen Staatsregierung herausgegeben. Sie darf weder von Parteien noch von Wahlwerbenden oder Wahlhelfern im Zeitraum von fünf Monaten vor einer Wahl zum Zwecke der Wahlwerbung verwendet werden. Dies gilt für Landtags-, Bundestags-, Kommunal- und Europawahlen. Missbräuchlich ist während dieser Zeit insbesondere die Verteilung auf Wahlveranstaltungen, an Informationsständen der Parteien, sowie das Einlegen, Aufdrucken und Aufkleben parteipolitischer Informationen oder Werbemittel. Untersagt ist gleichfalls die Weitergabe an Dritte zum Zwecke der Wahlwerbung. Auch ohne zeitlichen Bezug zu einer bevorstehenden Wahl darf die Druckschrift nicht in einer Weise verwendet werden, die als Parteinahme der Staatsregierung zugunsten einzelner politischer Gruppen verstanden werden könnte. Den Parteien ist es gestattet, die Druckschrift zur Unterrichtung ihrer eigenen Mitglieder zu verwenden.